

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

YHTEISET LINJAUKSET päivitys- ja kehittämistyölle

Opetusneuvos Mikko Hartikainen
Lukiokoulutus, taiteen perusopetus ja vapaa sivistystyö

Miten nykyisten lukiodiplomien päivittäminen etenee? –webinaari
7.5.2026

**Mikä lukiodiplomien
järjestämisen ja arvioinnin
linjauksissa muuttuu?**

A decorative graphic on the right side of the slide consists of thick, wavy lines in green and blue. The lines curve and overlap, creating a dynamic, abstract shape that frames the text.

LUKIODIPLOMIEN JÄRJESTÄMISEN LÄHTÖKOHDAT

- Lukiolaki (714/2018), Valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksesta (810/2018)
- Lukiodiplomit, Lukion opetussuunnitelman perusteet 2019
- Koulutuksen järjestäjän hyväksymä opetussuunnitelma
- Opetushallituksen antamat lukiodiplomien ohjeet
- Tukimateriaalit koulutuksen järjestäjille, opettajille ja opiskelijoille

LUKIODIPLOMIN RAKENNE JA TERMINOLOGIA

Lukiodiplomin osat:

Lukiodiplomityö + Portfolio + Pohdinta

- sisältyvät kaikkiin lukiodiplomeihin
- osat eroavat rakenteeltaan lukiodiplomikohtaisesti
- ”Lukiodiplomityön”, ”Portfolion” ja ”Pohdinnan” rinnalla voidaan käyttää tarkentavia lukiodiplomikohtaista vieruskäsitteitä.

LUKIODIPLOMIN LAAJUUS

EDELTÄVIEN OPINTOJEN VÄHIMMÄISLAAJUUS

- Lukion opetussuunnitelman perusteiden mukainen lukiodiplomi suoritetaan **kahden opintopisteen** laajuisen opintojakson aikana (810/2018).
- Lukiodiplomien suorittamisen pohjana ovat vähintään **kuuden opintopisteen** laajuiset lukiodiplomia edeltävät lukio-opinnot.
- Lukion opetussuunnitelmassa määritellään opintojaksot, **jotka voivat olla lukiodiplomin suorittamista edeltäviä lukio-opintoja.**

YHTEISET ARVIOINTIMENETTELYN LINJAUKSET

- **Kaksi arvioijaa: lukiodiplomiaineen opettaja + toinen asiantuntija**
- **Molemmat arvioivat lukiodiplomin itsenäisesti**
  - Kumpikin arvioija arvioi lukiodiplomin osat
  - Kumpikin arvioija tekee esityksen lukiodiplomista annettavaksi arvosanaksi
- **Lopullinen arvosana: arvioijien arvosanojen keskiarvo**
  - Arvioijat voivat korottaa keskiarvon mukaan määräytynyttä lukiodiplomin arvosanaa, jos portfolio, lukiodiplomityö tai pohdintaosa on arvioitu erityisen ansiokkaaksi.
  - Mahdollinen erimielisyys: rehtori määrää kolmannen arvioijan → keskiarvo
  - Jokaisesta suorituksesta laaditaan arviointipöytäkirja
  - Portfolion, lukiodiplomityön ja pohdinnan painoarvot arvioinnissa lukiodiplomin ohjeissa
  - Lukiodiplomin arvosana-asteikko 4–10

KIRJALLINEN PALAUTE OPISKELIJALLE

- **Lyhyt kirjallinen palaute lukiodiplomin vahvuuksista ja arvosanan perusteista**
  - Kirjallinen palaute laaditaan arvioijien yhteistyönä
  - Kirjallisen palautteen laadinnassa hyödynnetään arviointipöytäkirjaa
  - Palautteeseen sisältyy nykyisen lukiodiplomitodistuksen kääntöpuolen tiedot
  - Opetushallitus tuottaa palautteen antamiseen lomakkeen tai disposition
  - Kirjallisen palautteen antamisen tueksi voidaan laatia myös muuta materiaalia.

Lukiopidiplomitodistus

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän lukiokoulutuksen järjestämisluvan päivämäärä
- oppilaitoksen nimi
- opiskelijan nimi ja henkilötunnus
- lukiopidiplomiaine, josta kyse
- arvosana
- lukiopidiplomiaineessa suoritettujen opintojen määrä mukaan lukien lukiopidiplomiopinnot
- paikkakunta, todistuksen päivämäärä (sama kuin lukion päättötodistuksen päivämäärä) ja rehtorin allekirjoitus
- arvosana-asteikko.
- [Lukion opetussuunnitelman perusteet 2019](#)

Kirjallinen palaute

LUONNOS

- X:n lukiopidiplomin osat
- X:n lukiopidiplomin tehtävä (jos on)
- X:n lukiopidiplomista annettu arvosana (erilliset arvosanat lukiopidiplomin osista)
- lyhyt kuvaus opiskelijan toteuttamasta X: lukiopidiplomista ja sen vahvuuksista
- lyhyt kuvaus lukiopidiplomista annetun arvosanan perusteista
- X:n lukiopidiplomin arvioinnin kohteet ja arvosanan kriteerit arvosanoille 10 (erinomainen), 8 (hyvä) ja 6 (kohtalainen)

LUKIODIPLOMIN OHJAUS JA VALVONTA

- Opiskelija suorittaa lukiodiplomin itsenäisesti ohjeiden ja asettamiensa tavoitteiden mukaisesti.
- Opiskelija voi olla vuorovaikutuksessa opettajan ja toisten opiskelijoiden kanssa toteuttaessaan lukiodiplomia.
- Opettaja käy opintojakson alussa läpi lukiodiplomin ohjeet, mahdolliset lukuvuosittaiset tehtävät ja tukimateriaalit.
- Opiskelijalle annetaan ohjausta ja tukea lukiodiplomin suunnitteluvaiheessa. Ohjaus ja tuki voi liittyä ohjeisiin ja tukimateriaaleihin tutustumiseen, ajankäytön suunnitteluun ja opintojakson käytännön järjestelyihin.
- Opiskelija päättää lukiodiplomin toteutustavasta yhteistyössä opettajan kanssa.
- Opettaja seuraa lukiodiplomin suorittamisen etenemistä ja ajankäyttöä säännöllisesti.
- Opettaja huomioi kaikessa toiminnassaan, että lukiodiplomi on opiskelijan itsenäisesti toteuttama erityisen osaamisen ja harrastuneisuuden näyttö.

MUUTOSMÄÄRÄYKSEN VALMISTELU

Lukion opetussuunnitelman perusteet 2019

6.23 LUKIODIPLOMIT

- Lukiodiplomin rakenne / terminologian päivitykset
- Lukiodiplomien järjestäminen yhteistyössä muiden lukiodien ja oppilaitosten kanssa
- **Lukiodiplomien opetuksen yleiset tavoitteet**
  - erityisen osaaminen ja valmiudet myös tieteissä, työelämässä ja kansainvälisyydessä
  - aktiivisen kansalaisuuden, demokraattisen vaikuttamisen ja kestävän elämäntavan edistämisen edellytysten kehittäminen
- **Arviointi**
  - Opiskelijan itsearviointitaidot otetaan huomioon lukiodiplomin arvioinnissa

OPETUSHALLITUS
UTBILDINGSSTYRELSEN

Opetushallituksen kysely yhteistyöstä ja osaamisen tunnustamisesta (31.10-28.11.2025)

Tulossa raportti tuloksista ja johtopäätöksistä 6/2026

Kyselyllä selvitettiin

- lukiodiplomiopinnoissa hyödynnettyjä lukiodien ja muiden oppilaitosten yhteistyömalleja
- muualla hankitun lukiodiplomiopintoja vastaavan osaamisen tunnustamisen käytäntöjä
- Teemahaastatteluilla kerätyllä laadullisella tiedolla syvennetään kyselyn tuloksia

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Kiitos!

